



Un capítol a part en el diàleg entre art i ciència: la matèria fosca

Published by [Interacció](#) [1] on 10/10/2017 - 09:26 | Last modification: 09/04/2026 - 10:26



[Arturo Rodríguez Morató](#) [2] i [Álvaro Santana Acuña](#) [3] (ed.) | [Gedisa](#) [4]

Sovint, en les aproximacions **entre art i ciència**, s'adjudiquen unes **determinades característiques** a cada camp **que no permeten un diàleg en igualtat de condicions**. Ni la imaginació i la intuïció són patrimoni exclusiu de la pràctica artística, ni el rigor experimental i les certeses ho són de la pràctica científica. Són, precisament, **les incerteses**, els enfrontaments amb els límits del llenguatge, els nexes que **vinculen aquestes formes de coneixement en un mateix nivell**, sense jerarquies.

Paola Castaño, doctora en sociologia per la Universitat de Chicago que investiga l'epistemologia de les ciències socials i la comunicació científica, entre d'altres, va arribar a aquestes conclusions en el transcurs de la seva **recerca sobre la col·laboració entre «Cielos fluídos» (Fluid Skies) i l'obra «Aire esculpido» (Carved Air)**, que podeu llegir en el capítol «Representaciones de lo incierto: arte, astronomía y materia oscura» del llibre [«La nueva sociología de las artes](#) [5]». **Es tracta d'un grup d'investigació i un procés d'exploració i intercanvi sobre la matèria fosca**, respectivament, **que van dur a terme un astrofísic** (el colombià Jaime Forero), **una historiadora** (l'espanyola Lucía Ayala), **i un artista** (el coreà Yunchul Kim) a partir del 2011 a Berlín, i que va donar lloc a xerrades, un concert, un llibre, un simposi i l'empremta en l'evolució professional dels tres protagonistes.



«Carved Air», de Yunchul Kim, a la Ernst Schering Foundation de Berlin

El més interessant d'aquesta col·laboració interdisciplinària és la seva naturalesa innovadora: **no consisteix en un exercici de representació o visualització artística d'un tema científic**, com sol ocórrer en les interaccions entre art i astronomia, sinó que conforma un espai experimental en què **tres investigadors qüestionen les seves especialitats** i les condueixen a un nivell més profund de significat, el de la comprensió del món físic a diferents escales —des de la més diminuta de les nanopartícules a les incommensurables estructures celestes— en què **no hi ha lloc per a la ciència amb «c» majúscula ni l'art amb «a» minúscula, sinó per a la producció de coneixement** sobre allò més ontològicament incert: la materialitat de l'Univers.

Tal com recordava Forero el 2015: «El punto fuerte de nuestra propuesta es que **no se trataba de un artista ilustrando cosas de un científico**, ni tomando prestados motivos de la ciencia con el científico ahí explicándole cuál es la forma correcta de hacerlo, **sino que era una exploración genuina de los tres en el espacio desconocido que está entre la historia del arte y la ciencia.**»

La recerca de Paola Castaño segueix Forero, Ayala i Kim en el seu procés d'investigació a través de l'Institut d'Astrofísica de Potsdam, el taller-laboratori de Kim a Berlín, la galeria de la Fundació Ernst Shering i la Sala Einstein de l'Acadèmia de Ciències i Humanitats de Berlín-Brandenburg, i subratlla que **sense la infraestructura institucional de Berlin i els seus nombrosos suports** per gestar aquestes trobades entre comunitats heterogènies probablement **aquest projecte no hauria estat possible.**

Aquest és un dels **propòsits d'Interacció 17**: ser un lloc d'encontre que faciliti confluències entre ciència i cultura d'una manera oberta i equitativa, i en podreu trobar exemples específics en l'eix 2: **El diàleg entre la cultura científico-tècnica i la cultura artístico-humanística.**

Podeu consultar aquest [llibre](#) [6] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [7]



[Inicieu sessió](#) [8]o [registreu-vos](#) [9] per a enviar comentaris

- [10]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/materia-fosca>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://interaccio.diba.cat/members/rodriguezma>

[3] https://twitter.com/santana_alvaro?lang=ca

[4] <http://www.gedisa.com/>

[5] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/sociologia-arts>

[6] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45630>

[7] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>

[8] <http://interaccio.diba.cat/>

[9] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[10] <https://interaccio.diba.cat/node/7160>